

paabegyndt Behandling, naar et Afsnit af Loven allerede er affemt; thi saa er virkelig en Deel af Lovens 2den Behandling tilendebragt. Hvis altsaa et saadant Forslag maatte ønskes stillet, hvilket jeg efter de saaldne Uttringer maa antage var Meningen, saa maa det fremsættes, forinden nogen Deel af Sagen er affemt.

Den 4de Landsstingsmand for 1ste Kreds, der har begjeret Ordet, som han allerede to Gange har havt, er dette atter givet under Forudsætning af, at Thinget dertil giver sit Samtykke (Ja!).

Madvig: Der var i det Foredrag, som vi hørte af den ærede 5te Landsstingsmand for 6te Kreds (Holberg), Afskilligt, der for mig bekræftede, at han havde Ret, naar han sagde, at han ikke havde opfattet nøie, hvad jeg sagde, og der var adskillige andre af mine Uttringer, han heller ikke rigtigt har opfattet; men jeg troer, at det maaskee vil finde Imødekommen hos de andre Medlemmer, naar jeg besvarer hans Foredrag væsentlig i modsat Orden, saaledes at jeg begynder med, hvad han sagde sidst, og ender med, hvad han sagde først. Han bemærkede sidst, at man ikke var vis paa, at de Fuldmægtige, som Besidderne af de større Eiendomme sætte ind i Sogneforstanderskaberne, vilde være conservative nok; jeg har kun sagt, at jeg vilde, at disse Fuldmægtige skulde varetage deres Mandanters Interesse, og, dersom Mandanterne vare conservative, saa vilde de ogsaa være conservative; thi de maae jo stille sig paa det samme Standpunct som de, der sende dem, og Andet kan der ikke gøres. Forresten vilde de være ligesaa gode for Huusmanden som for Gaardmanden og for Gaardmanden som for Huusmanden; thi de vilde, saasnart den, der sender dem, er en velvillig og redelig Mand, stille sig paa Communens almindelige Standpunct; men det kan ikke undgaaes, og derfor maa man tage Hensyn dertil, at de vilde see Communens almindelige Anliggender i det Lys, hvori de naturligt fremstille sig fra Eierenes Standpunct, og det er al den Conservativitet, som jeg vil have. Den ærede Rigsdagsmand gjorde nogle Bemærkninger angaaende hvad jeg sagde om det For-

hold, hvori en Minister skulde staage til den ham vedkommende Lov. Jeg skal ikke tale om, hvad han sagde om Grundloven; jeg skal siden sige, hvorledes ogsaa med Hensyn til Grundloven det af mig Anførte maa antages at kunne komme i Betragtning; men jeg troer ikke at behøve at indgaae paa at forsvare min Overensstemmelse med Grundloven. Han har troet, at jeg sagde, at, naar en Minister forelagde en Lov til Vedtagelse, skulde den enten stemme overens med Ministerens Overbeviisning, eller den skulde være nødvendig eller have Udsigt til en lang Varighed. Det Sidste sagde jeg ikke; jeg kunde naturligvis ikke sige det, thi det er Noget, som ikke beroer paa Lovens Forhold til Ministeren; men de to første Ting sagde jeg rigtigt nok. Jeg sagde, at en Minister ikke skulde understøtte eller forelægge til Sanction nogen anden Lov end en saadan, som han maatte ansee for at være i sig selv en god Lov, eller for under de givne Tidsforhold at være en nødvendig Lov; det vedkjender jeg mig ganske, og jeg er aldrig gaaet ind paa at forelægge en Lov til Sanction, uden at den stod i et saadant Forhold til mig, og jeg troer, at det er handlet paa samme Maade ved Grundloven. Grundloven vilde jeg ikke have deeltaget i at anbefale til Sanction, naar ikke dens hele Land havde været saaledes, at jeg kunde tiltræde den, og naar jeg ikke under de givne Omstændigheder havde fundet, at det var en Grundlov, der var, som den derefter maatte være. Under andre Omstændigheder og andre Forhold vilde jeg vistnok have ønsket nogle af dens enkelte Bestemmelser anderledes, og det troer jeg, at Enhver af Medlemmerne af den konstituerende Rigsdag vilde. Jeg troer ikke, at det er muligt at give en Lov paa 100 Paragraffer, hvis enkelte Bestemmelser ganske skulde udtrykke, hvad ethvert enkelt Medlem meente; men det er heller ikke denne Samstemning, det kommer an paa. Det ærede Medlem talte dernæst om et Par Love, hvormed jeg som Minister var kommen i Berørelse. Han spurgte navnlig, om jeg vedkjendte mig de for Loven om de blandede Ægtefæber til Grund liggende Principer (Holberg: Det var den anden Lov, der udkom.) Ja vel, den, der angik Ægtefæb